

Drahý Priateľu!

Cesta naspäť nemožná! Ste klamaný, naši neprajníci - luteráni stroja všetky tie nechutnosti, prišli s návrhom, aby boli predĺžené ľudové súdy (povereník Štefánik), kto bude potom našich ľudí vymáhať?

Uvažujte! Zneužívajú tu biskupské úrady. To sú moje informácie. Je to švindľ. Všetko je namierené proti bývalým ľuďom. Podporte prosím našich ľudí, ktorí majú čistý štít a zamedzíte tomu, aby sa plietol ešte väčší bič na nás katolíkov.

Pozdravuje Vás

Florián Tománek

SNA Bratislava, fond S - 439 - 8

Dokument č. 55

Obežník Ústredného sekretariátu Demokratickej strany z 8. mája 1946 o organizačných otázkach

Ústredný sekretariát Demokratickej strany, Bratislava

Číslo: 10.892/1946/Dr.B/Mi. V Bratislave dňa 8.mája 1946.

V e c: Organizačné inštrukcie.

O b e ž n í k č.9/1946/org.

Všetkým oblastným a okresným sekretariátom DS!

Milí bratia - spolupracovníci!

Predsedníctvo a výkonný výbor DS schválil moje menovanie za generálneho tajomníka, ktorému bola zverená celá organizačná agenda DS. V tejto mojej funkcii žiadam o prevedenie týchto organizačných smerníc:

Pri mojej obchôdzke v niektorých krajoch Slovenska som s ľútosťou konštatoval, že okresní tajomníci a iní funkcionári MO(miestnych organizácií)DS a OO(okresných organizácií)DS nevyvíjajú takú činnosť ako to záujem Demokratickej strany a jej volebného víťazstva vyžaduje. V niektorých obciach napriek tomu, že v okrese už dávno funguje sekretariát DS, sa ešte ani okresný tajomník, prípadne iný činiteľ strany nezjavil a dosiaľ žiadnu propagandu v prospech strany nevyvinul. Je bezpodmienečne nutné, aby ste pre voľbami navštívili nielen každú obec, ale i osadu /kopanice/ a oboznamovali ľudí s programom a poslaním Demokratickej strany.

Zariadte si nasledovné pomocné orgány vo Vašom okrese:

a./ dôverník /bunka/ v obciach kde ešte nemáme založenú miestnu organizáciu treba po porade a pomocou presvedčených pracovníkov strany vyhľadať spoľahlivého, všeobecnej vážnosti a úcty požívajúceho, schopného občana, ktorý by v obci rozširoval ideológiu DS. Tomuto treba uložiť, aby si k spolupráci získal ďalších troch spoľahlivých a schopných

spoluobčanov, ktorí by zase získali ďalších a takto vytvorili predpoklad pre založenie MO(miestnej organizácie)DS.

Tam kde by z akýchkoľvek príčin nebolo možno založiť MO(miestnej organizácie)DS treba nadviazať a stále udržiavať kontakt s našimi ľuďmi aspoň pomocou dvoch - troch dôverníkov, ktorí Vám budú podávať správy o činnosti nielen našich ľudí, ale hlavne našich politických protivníkov. Musíte okamžite čeliť každému náporu, ktorý by sa dotýkal, či už našich členov, priaznivcov a s nami sympatizujúcich občanov alebo strany samotnej. Keby ste sami nevedeli odrážať útoky, učiňte takto pomocou popredných činiteľov strany Vášho kraja, poť ažne obráťte sa priamo na mňa.

b./ Spravodajská služba: dbajte, aby v každom notariáte Vášho okresu bol aspoň jeden dobrý spravodajca, ktorý bude mať v celom notariáte na starosti spravodajskú službu a hlavne o politickom pohybe našich protivníkov a ich činnosti. Touto cestou príslušného okresného sekretariátu musí nám urýchlene podávať písomné správy, ktoré budú slúžiť za prameň k našim politickým protiútokom alebo k článkom v našich časopisoch. Tak Vy, ako aj spravodajca má povinnosť sledovať tlač miestnych a ústredných časopisov politických strán, obzvlášť články týkajúce sa miestnych pomerov. Keby sa v tlači objavil článok /správa/, ktorou by bola DS alebo jej členovia nepriaznivo dotknutí, treba ihneď na to v tlači reagovať.

1./ Nábor členstva - voličov: za členov získavajte hlavne osoby demokraticky zmýšľajúce, s našim hnutím sympatizujúce. Tieto treba získať pre naše ideály ešte pred voľbami. Je samozrejmé, že pri tom treba pokračovať opatrne, aby Vaša snaha nemala prípadne opačný výsledok! Majte na zreteli, aby sme zo všetkých vrstiev obyvateľstva získali v obci vážnych, spoľahlivých a vplyvných ľudí, pričom nekladte tak dôraz na členstvo v strane ako na čestný záväzok /sľub/, že tá - ktorá osoba bude našu stranu pri voľbách podporovať. Snažte sa preto z popredných občanov, za ktorými ľudia idú, získať funkcionárov pre naše organizácie.

2./ Prijímanie členov: učiňte výnimku ohľadne čakacej lehoty zrod ustanovení časti I. bodu 2 - 4 org. por. u tých osôb, ktoré požívajú dôveru a úctu a ktoré nemôžu byť za svoju politickú minulosť našimi polit.(ickými) protivníkmi napádaní, obzvlášť, keď si pomocou týchto získame značný káder voličov.

3./ Reorganizácia: ako som sa presvedčil, pokyn

v obežníku č. 8374/1946 zo dňa 11. IV. 1946 dané oblastným sekretariátom, neboli vôbec alebo len v nepatrnnej miere prevedené. Preto bezpodmienečne prevedte všade tam, kde to miestne, poť ažne krajové pomery vyžadujú - vzhľadom na náboženské rozvrstvenie obyvateľstva reorganizáciou MO(miestnych organizácií)DS, poť ažne kooptáciu členov v zmysle dohody, t. j. aby boli pomerne reprezentované zložky jak katolícke tak aj evanjelické, a to ľuďmi požívajúcimi absolútnu dôveru medzi miestnym /krajovým/ obyvateľstvom. Vzhľadom na túto dohodu, urobte preto výnimku spod časti II. písm. a./ bodu 10. písm. b./ bodu 16. org. por. o voľbe funkcionárov miestnych a okresných organizácií. Ak to pomery zvlášť nevyžadujú netreba zvolávať valné zhromaždenie, iba kooptovať niektoré nové osoby do výboru v záujme konsolidácie a vytvorenia žiadúceho pracovného súručenstva organizácií.

4./ Propaganda: ak nemáte dostatok propagačného materiálu, ihneď si ho vyžiadajte. Rozširujte tlač strany! Medzi pospolitým ľudom hlavne "Demokratický týždenník", ktorý je písaný v duchu potreby pospolitého ľudu.

A./ Reorganizácia Ústredia: k vôli usmerneniu

rôznosti názorov a prípadných rozporov medzi katolíckym a evanjelickým členstvom strany a s ňou sympatizujúcich občanov, nastalo určité vyrovnanie vo vedení strany, ktoré bolo uverejnené v "Ohlase" užšieho výkonného výboru DS, v 81. čísle časopisu ČAS zo dňa 7. IV.

1946. V tomto duchu sa má previesť toto vyrovnanie aj vo všetkých ostatných orgánoch strany ako aj vo všetkých zložkách verejného života, na ktoré má DS vplyv. Usilujte sa preto všade vytvárať pravú demokratickú jednotu v duchu našich slávnych predkov Moyzesa a Kuzmányho! Túto jednotu a svornosť medzi katolíckym a evanjelickým členstvom ako aj občanmi musíte všade hlásať a v praktickom živote dôsledne presadzovať, aby bola odstránená každá nespokojnosť, roztrpčenosť, nedôvera a rezervovanosť vyvolaná z prípadného náboženského egoizmu z jednej alebo z druhej strany proti príslušníkom iného náboženského vierovyznania.

Zdôrazňujte všestavovský charakter našej strany!

Treba všade zdôrazňovať, že sme stranou, ktorá svojím programom vychádza z kresťanského svetonáhľadu, sme stranou občianskou, t. j. všetkých vrstiev národa, kde každá vrstva nájde svoje uplatnenie sa na každom poli nášho verejného života. Preto tento všestavovský charakter musí byť zrejмый nielen z členstva, ale hlavne v zložení výborov /predstavenstva/ našej strany a v zastúpení miestnych a okresných národných výborov. Dbajte teda na to, aby nielen po stránke náboženskej, ale i stavovskej bola táto kresťansko-demokratická ideológia budovaná a rešpektovaná.

B./ Užšie predsedníctvo: za účelom presadzovania programovej línie a demokratických ideí bol v strane vytvorený nový orgán „užšie predsedníctvo“, ktorého členmi sú: preds.(eda) Dr. Jozef Lettrich, Dr. Emanuel Böhm, Dr. Miloš Bugár, kanonik Andrej Cvinček, Ing. Kornel Filo, Dr. Fedor Hodža, Dr. Ján Kempný, Ján Ursíny a Dr. Ivan Pietor. Toto užšie predsedníctvo bude upozorňovať a dávať nielen ideovú náplň, ktorá bude vyhovovať národným a náboženským záujmom väčšiny národa, ale i organizačné a taktické smernice pre postup a postoj strany v politickom živote na Slovensku ako aj v rámci politického diania v ČSR.

V zmysle spomenutej dohody ÚS(Ústredný sekretariát)DS vedú traja generálni tajomníci a to:

1./ Dr. Miloš Bugár, ktorý má na starosti organizačné vedenie strany, prijímanie platených zamestnancov strany a otázky týkajúce sa organizačného života vôbec. Organizačnému odboru podliehajú všetky odborové zložky/: živnostenské, robotnícke, hospodárske a pôdohospodárske/.

2./ Dr. Fedor Hodža, má na starosti politickú ideológiu strany, sleduje ideologickú náplň nielen DS ale aj iných politických strán, pripravuje smernice pre užšie predsedníctvo, ktoré dáva celkovú politickú náplň a líniu DS z hľadiska vnútro a zahranično-politického.

3./ Dr. Ján Kempný, sleduje hospodárske záujmy nielen strany, ale aj odborových zložiek ako aj hospodárske záujmy vôbec a usmerňuje ich uplatnenie v rámci politickej strany.

Zoznamy funkcionárov DS: mnohé okresné sekretariáty do dnešného dňa nepredložili ešte zoznamy funkcionárov miestnych a okresných organizácií DS. Niektoré zoznamy sú zas neúplné a nie je v nich uvedené povolanie a bydlisko funkcionára, ako aj to, akú funkciu zastáva. Dôrazne žiadam, aby tieto zoznamy boli behom šiestich dní Ústrednému sekretariátu DS s horeuvedenými náležitosťami zaslané!

Dom strany: Ústredný sekretariát DS sa už nachádza na Churchillovom nám. 3 II. - IV. poschodie. Úradné hodiny sú na ÚSDS od 8. do 12. a od 14. do 17. hodiny. V dobe predvolebnej kampane úraduje sa odpoľudnia podľa potreby a takisto aj v nedeľu a vo sviatok.

Naše telefónne čísla sme uviedli v obežníku zo dňa 29. IV. 1946 č. 10.098/46.

Rečníci na predvolebných zhromaždeniach: na predvolebné zhromaždenia rečníkov nežiadajte z ÚS(Ústredného sekretariátu) DS, ale po dohode s oblastným sekretariátom,

vyžiadať si rečníka z radov kandidátov Vášho volebného kraja. Každý kandidát so spracováva svoj volebný kraj a preto nežiadať, aby ten - ktorý kandidát, popredný činiteľ bol delegovaný na zhromaždenie do iného volebného kraja, než v ktorom je kandidovaný.

Je potrebné, aby ste si do volieb vypracovali plán schôdzí, pracovných porád a verejných zhromaždení tak, aby hlavne verejné zhromaždenia boli usporiadané v každej obci, prípadne v kompaktných väčších osadách. A ak bude záujem vyžadovať hlavne, ak obec navštíví verejný činiteľ inej politickej strany, a mal by v nej určitý úspech, treba tam znova usporiadať zhromaždenie a patrične reagovať na jeho vývoj.

Manifestácie odporúčam konať hlavne dopoludnia. Najúčinnnejšie je ich usporiadať pre kostolom po bohoslužbách. Veľké okresné manifestácie pripravujte spoločne s dohodou a súčinnosťou príslušného oblastného tajomníka, ktoré obsadzujte najschopnejšími rečníkmi z kandidátov v oblasti a ostatných činiteľov, dobrých rečníkov. Manifestácie bedlivo pripravte, šikovne propagujte, aby boli čo najviac navštívené a vyzneli mohutne. Zároveň ukladám okr.(esným) tajomníkom, ktorí ešte tak doteraz neučinili, aby si zostavili zoznam miestnych rečníkov a s ich dohodou vypracujte si pracovný predvolebný program.

Požiadať a zapojte do predvolebnej kampane intelektuálov /učiteľov, profesorov a ostatných našich priaznivcov, dobrých rečníkov/.

Len s takto účelným a pevným kádrom pracovníkov docielime pri účelnom organizovaní predvolebnej kampane zaslúženého volebného výsledku.

Pracovný čas na sekretariátoch: žiadam všetky oblastné a okresné sekretariáty, aby vzhľadom na predvolebné práce vo zvýšenej miere vyvinuli intenzívnu prácu a úradné hodiny neobmedzovali na určitú dobu, ale upravili si ich tak ako to záujem a úspech volebných prác bude vyžadovať, teda i mimo úradných hodín.

Sme pred voľbami, ktoré budú skúškou vyspelosti a zdatnosti našej politickej strany, preto každý kto má záujem na úspešnom zložení tejto skúšky po celoročnej namáhavej práci musí vydať všetky sily, aby sme čestne obstáli a obdržali diplom víťazov!

Volám Vás všetkých k radostnej spolupráci a ostávam

s bratským pozdravom

Dr. Miloš B u g á r v. r.

gen.(erálny) tajomník.

Slovenský národný archív Bratislava, f. Demokratická strana, mikrofilm. 630 - 634.

Dokument č. 56

Zápisnica z 11. mája 1946 spísaná na stanici NB Šárlužky – Kajsa o prejave kandidáta Demokratickej strany Miloša Bugára

Z á p i s n i c a

napísaná dňa 11. mája 1946 na stanici NB Šárlužky – Kajsa s Ambrózom Lisým, ved. notárom v Šárlužky – Kajsa, za prítomnosti npor. Jána Škuleca z Nitry, ako predsedu a vrchného strážm.(ajstra) Holúbka a Vincenta Sedmáka z Nitra ako svedkov.

P r e d m e t